

ΕΝΑ ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΟΛΑΙΑ ΚΟΔΗΣΟ

Του Αρη Παπαδόπουλου

Το βράδυ που ο αγαπητός Χάρης μου τηλεφώνησε για να με ενημερώσει για την κηδεία του Προέδρου, ξαφνιάστηκα. Η επόμενη μέρα αναμενόταν να είναι πλούσια σε έντονα συναισθήματα και αναμνήσεις. Η κηδεία είχε πολλές πλευρές που μπορεί κανείς να προσεγγίσει. Από την μια πλευρά την θλίψη που ένας μεγάλος Άνθρωπος έφευγε από κοντά μας για το μακρινό ταξίδι. Από την άλλη ζύπνησε αναμνήσεις και νοσταλγία για μια εποχή που έπαιξε σημαντικό έως και καθοριστικό ρόλο στην διαμόρφωση της πορείας ζωής πολλών ανθρώπων.

Ας ξεκινήσουμε μια αναδρομή στο παρελθόν σε μια εποχή που όλοι όσοι την ζήσαμε έχουμε τις γλυκές αναμνήσεις αλλά και την απογοήτευση και τις πίκρες για το τελικό αποτέλεσμα της προσπάθειας. Έτσι ο στόχος αυτού του σημειώματος είναι να παρουσιάσει την ανθρώπινη πλευρά στον χώρο της Ν. ΚΟΔΗΣΟ, το κλίμα και τις σχέσεις των ανθρώπων, μια βιωματική εξιστόρηση γεγονότων και καταστάσεων

Στο τέλος της δεκαετίας του '70 η έντονη πολιτικοποίηση που επικρατούσε στους χώρους της νεολαίας οδηγούσε τους περισσότερους νέους στην ΚΝΕ, στο Ρ.ΦΕΡΑΙΟ και την Ν.ΠΑΣΟΚ και στις διάφορες διαφοροποιήσεις που υπήρχαν στο φοιτητικό & σπουδαστικό χώρο. Έτσι λοιπόν ήταν εξαιρετικά δύσκολο και σίγουρα λιγότερο ελκυστικό να εγγραφεί ένας νέος στην νεοσύστατη νεολαία ενός νεοσύστατου κόμματος. Εξάλλου μετά την άνοδο του ΠΑΣΟΚ στην εξουσία μια πληθώρα νέων ανθρώπων βρέθηκαν να αλλάζουν συνήθειες και τρόπο ζωής ώστε ξαφνικά από το παπάκι ,το τζιν και το στρατιωτικό μπουφάν πέρασαν στο κουστούμι ,το αυτοκίνητο ως μέλη μιας κομματικής εξουσίας που συμμετείχε στον κρατικό κορβανά και αποκτούσε σταδιακά τον έλεγχο της κρατικής εξουσίας . Άραγε, την εποχή εκείνη, ποιο ήταν το ερέθισμα εκείνο που θα οδηγούσε έναν νέο άνθρωπο να παρακολουθήσει τις δραστηριότητες και να ενταχθεί πολιτικά στην Ν. ΚΟΔΗΣΟ ? Μήπως ήταν η ελευθερία του λόγου και η έκφραση της αντίθετης άποψης ? Μήπως ήταν οι πρωτοπόρες θέσεις για τα σύγχρονα προβλήματα των νέων? Μήπως το ήθος του Προέδρου και της βασικής ηγετικής ομάδας που παρέμεινε αναλλοίωτο μέχρι τέλους ?

Σίγουρα είναι άθροισμα πολλών παραγόντων. Το ήθος των νεολαίων σίγουρα δεν μπορεί κανείς να το αμφισβητήσει και τα επόμενα χρόνια αποδεικνύουν περίτρανα αυτή την εκτίμηση. Οι πολιτικές θέσεις & απόψεις για την αντιμετώπιση προβλημάτων της νεολαίας ,όπου σίγουρα υπήρχαν θέσεις ίσως κάποιες και πιο προωθημένες από την εποχή τους. Ως ένα πρόχειρο παράδειγμα μπορεί να αναφερθεί ότι η βασική θέση για την αντιμετώπιση των ναρκωτικών στηριζόταν στην αρχή ότι ο χρήστης είναι ασθενής και όχι εγκληματίας. Χρειάστηκαν να περάσουν πολλά χρόνια όμως τώρα να είναι ευρέως αποδεκτή αυτή η άποψη όμως τότε που πρώτο-διατυπώθηκε ήταν εξαιρετικά προωθημένη για τις αντιλήψεις της εποχής. Τέλος, η προσωπικότητα του Προέδρου και το ήθος και παρέμεινε αλώβητο και άφθαρτο μέχρι τέλους .

Άξιζι όμως να φωτίσουμε λίγο κάποιες πλευρές που παρέμειναν στο σκοτάδι και άγνωστες στο πολύ κόσμο.

Στην έναρξη λειτουργίας ενός νέου κομματικού οργανισμού όπως ήταν το εγχείρημα της δημιουργίας του ΚΟΔΗΣΟ δεν υπήρχε αντίστοιχη ενεργοποίηση στο χώρο της νεολαίας. Έτσι παρόλο που η μαζικότητα δεν ήρθε ποτέ, υπήρχε μια έντονη δυναμική που βεβαίως ήταν δυσανάλογη αν αναλογιστεί κανείς το πλήθος των νέων που συμμετείχαν στις οργανώσεις. Κλασσικό παράδειγμα αποτελεί η διεκδίκηση και τελικά η ισότιμη συμμετοχή στις διαδικασίες των φεστιβάλ των πολιτικών νεολαίων που κάθε Σεπτέμβριο γινόντουσαν σε διάφορα πάρκα. Ξεκινώντας να συμμετέχει η Ν.ΚΟΔΗΣΟ στις διαδικασίες των φεστιβάλ είχε να αντιμετωπίσει έτοιμους οργανισμούς όπως ήταν κυρίως ΚΝΕ που είχε μια οικονομική ευχέρεια και επαγγελματικές ανέσεις για τα κατασκευαστικά θέματα αλλά και για το πολιτιστικό περιεχόμενο αφού βεβαίως υπήρχαν «εθελοντές» από οικοδόμους έως καλλιτέχνες δημιουργούς. Παρόλο όμως που υπήρχαν αντιξοότητες και δυσκολίες που φάνταζαν ανυπέρβλητες, στο τέλος ανακαλύπταμε ότι όλα μπορούσαν να ξεπεραστούν και να συμμετέχουμε ισότιμα με τις υπόλοιπες παραδοσιακά «μεγάλες» νεολαίες. Η διοργάνωση της κεντρικής εκδήλωσης έπρεπε να είχε τα αντίστοιχα χαρακτηριστικά με των άλλων νεολαίων για να είναι εφικτή η ισότιμη συμμετοχή στον τηλεοπτικό & ραδιοφωνικό χρόνο αλλά και στα αφιερώματα στις εφημερίδες και τα περιοδικά. Σε μια εποχή όπου η πρόσβαση στα ΜΜΕ ήταν ουσιαστικά απαγορευμένη για το ΚΟΔΗΣΟ, η διοργάνωση του φεστιβάλ των πολιτικών νεολαίων έδινε μια διέξοδο ώστε να ακουστούν οι απόψεις και οι θέσεις για τα προβλήματα της ελληνικής κοινωνίας. Αξίζει να αναφερθεί ότι από τις λίγες περιπτώσεις όπου συμμετείχε εκπρόσωπος του ΚΟΔΗΣΟ στις συζητήσεις «στρογγυλής τραπέζης» που εκείνη την εποχή γίνονταν στην ΕΡΤ, ήταν την φορά που με πρωτοβουλία της ΕΡΤ διοργανώθηκε συζήτηση στην εκπομπή «Ανοιχτά χαρτιά» με τον δημοσιογράφο Μ. Γιομπαζολιά και θέμα τα φεστιβάλ των πολιτικών νεολαίων, στην οποία είχα την ευκαιρία να εκπροσωπήσω την Ν. ΚΟΔΗΣΟ συμμετέχοντας στην συζήτηση. Αποτελούσε σπάνια ευκαιρία για να ακουστούν οι απόψεις του ΚΟΔΗΣΟ αφού υπήρχε οργανωμένος αποκλεισμός από την ΕΡΤ. Ήταν τέτοιου μεγέθους και τόσο άδικος ο αποκλεισμός του ΚΟΔΗΣΟ από την ΕΡΤ ώστε να αναγκάσουν έναν άνθρωπο με το μοναδικό ήθος του Προέδρου Γιάγκου Πεσμαζόγλου στις Ευρωεκλογές του 1984 να εισβάλλει στο κτήριο της ΕΡΤ με ένα αυτοκίνητο που τραβούσε ένα τροχόσπιτο ντυμένο με αφίσες του ΚΟΔΗΣΟ και με μια ντουντούκα να εκφράσει την έντονη διαφωνία προς τον Υπουργό Τύπου Α.Πεπονή για τον αποκλεισμό του ΚΟΔΗΣΟ από τα δελτία ειδήσεων και γενικότερα από την ΕΡΤ

Ξεκινώντας την διοργάνωση του Φεστιβάλ αποφασίστηκε να γίνει στους χώρους του Άλσους Παγκρατίου κυρίως για λόγους τηλεοπτικούς αφού ο χώρος που θα στήναμε την κεντρική εξέδρα βοηθούσε στο να παρουσιαστεί προς τα έξω «γεμάτη εικόνα» στην κεντρική ομιλία. Όμως υπήρχε ένας ατελείωτος κατάλογος από θέματα που έπρεπε να αντιμετωπιστούν αφού βέβαια δεν υπήρχε προηγούμενη εμπειρία. Έτσι έπρεπε να γίνουν οι κατασκευές των περιπτέρων, το υλικό που θα παρουσιαστεί στα περίπτερα, το καλλιτεχνικό πρόγραμμα, η δημιουργία των τηλεοπτικών σπώτ κλπ. Είναι να αναρωτιέται κανείς πως πήραμε αυτή την απόφαση και πως μια χούφτα άνθρωποι έκαναν δουλειά που ήταν σίγουρα πάνω από τις δυνάμεις του. Κανείς σίγουρα δεν μπορούσε να πιστέψει την εποχή εκείνη ότι τόσο λίγοι άνθρωποι μπορούσαν να διοργανώσουν μια τέτοια εκδήλωση. Να θυμηθεί

κανείς τα ανεπανάληπτα ξενύχτια για το στήσιμο των περιπτέρων, την αναζήτηση καλλιτεχνών και συγκροτημάτων που για να έρθουμε σε επαφή έπρεπε να επισκεφθούμε τα μαγαζιά που δούλευαν και στο τέλος εισπράτταμε μια παγερή άρνηση ή υπήρχε απαίτηση για ένα υπερβολικό ποσό «για το καφεδάκι των παιδιών», την αγωνία για την φύλαξη το βράδυ όλου αυτού του εξοπλισμού γιατί η Αστυνομία δεν ανελάμβανε την ευθύνη παρόλο που υπήρχαν επιθέσεις και καταστροφές στα περίπτερα αλλά ακόμη και για την μουσική ζητούσε να χαμηλώνει πολύ νωρίς και πόσα άλλα. Μιλώντας βέβαια για φεστιβάλ και γενικότερα την οργάνωση εκδηλώσεων του ΚΟΔΗΣΟ αξίζει να αναφερθεί ο αγαπητός Λεωνίδας Παππάς που με την αστείρευτη δύναμη και οργανωτικές ικανότητες και γνώση του χωρίς βέβαια να παραγνωρίζει την συμμετοχή κανενός. Βέβαια μιλώντας για οργάνωση εκδηλώσεων αξίζει να αναφερθεί ότι προκειμένου να καλυφθεί η προεκλογική εκστρατεία μια ομάδα νεολαίων είχαμε επισκεφθεί τις περισσότερες πρωτεύουσες των νομών σχεδόν σε ολόκληρη την χώρα. Και όχι βέβαια μια φορά γιατί υπήρχαν επισκέψεις και άλλων στελεχών εκτός του Προέδρου ώστε υπήρχε μια γνωριμία και εξοικείωση με τους ανθρώπους ,τα εστιατόρια τα ξενοδοχεία κλπ. ώστε κάθε φορά φθάνοντας σε μια πόλη να αισθανόμαστε άνετα. Θεωρώ το εαυτό μου ευτυχή γιατί έζησα αυτές τις στιγμές της συντροφικότητας και ζεστασιάς με έντονα ανθρώπινο χαρακτήρα. Άλλωστε ως αποτέλεσμα αυτής της συντροφικότητας που έφερε μια παρέα ανθρώπων κοντά ώστε να υπάρξουν και ζευγάρια που κατέληξαν να παντρευτούν και να ενώσουν την μετέπειτα ζωή τους.

Οι περιοδείες σε όλη την Ελλάδα είχαν πολλά χαρακτηριστικά στιγμιότυπα που θα μπορούσε κανείς να θυμηθεί. Ως παράδειγμα των σχέσεων μεταξύ μας αλλά και των στιγμών που βιώναμε όσοι ζούσαμε από κοντά τις καθημερινές δραστηριότητες της κομματικής λειτουργίας , θα αναφερθώ στην ομιλία του Προέδρου στην κεντρική πλατεία της Δράμας στις Ευροεκλογές του 1984 κάτω από συνεχή βροχή σε μια εκδήλωση που θα μετέδιδε η ΕΡΤ. Το άγχος που είχαμε όλη την προηγούμενη εβδομάδα πριν την ομιλία αν θα σταματήσει η βροχή, δυστυχώς επαληθεύτηκε .Έτσι ενώ την Κυριακή πρωί για λίγο σταματάει η βροχή και αναπτερώθηκαν οι ελπίδες μας όμως λίγο αργότερα ξεκίνησε έντονα καταρακτώδης βροχή. Η απόφαση ήταν να γίνει η ομιλία δεδομένου ότι είχε υπάρξει κινητοποίηση της ΕΡΤ για μετάδοση αποσπασμάτων στο βραδινό δελτίο. Και η ομιλία ξεκινάει με ελάχιστο κόσμο στην πλατεία και με ένα Γιάγκο εκπληκτικό σε πάθος και ένταση. Και ξαφνικά η πλατεία αρχίζει να γεμίζει ,ο κόσμος βγαίνει από τα γύρω μαγαζιά και πλησιάζει στον χώρο της ομιλίας .Τα συναισθήματα όλων μας έντονα ,η συγκίνηση απερίγραπτη η χαρά μας πολύ μεγάλη. Και κάτι σημαντικό, ο σκηνοθέτης της ΕΡΤ - απέδειξε ότι ήταν πραγματικός επαγγελματίας - να καταβάλει μοναδικές προσπάθειες να δείξει εικόνα μιας ομιλίας που γίνονταν κάτω από έντονη βροχή και παρόλα αυτά να εμφανίζει όμορφα πλάνα γεμάτα με κόσμο. Και αναφέρομαι στον σκηνοθέτη γιατί σε άλλες περιπτώσεις υπήρχε το ακριβώς αντίθετο αποτέλεσμα δηλ.η πλατεία να έχει κόσμο και οι κάμερες να δείχνουν άδειους δρόμους, εκτελώντας προφανώς σχετικές εντολές !!! Φυσικά στην επιστροφή μας το βράδυ με το πουλμαν η κούραση και τα βρεγμένα ρούχα ήταν σαν να μην υπήρχαν κανείς δεν έδινε σημασία. κυριαρχούσε έντονα μέσα ότι είχαμε ζήσει μια μοναδική στιγμή. Έτσι έντονα ζούσαμε τις κομματικές εκδηλώσεις με έντονο συναισθηματικό χαρακτήρα.Θα μπορούσα να αναφερθώ σε παρά πολλές ομιλίες είτε κεντρικές όπως

στην Πλατεία Αριστοτέλους που όταν την αντίκρισα και κατάλαβα το εμβαδόν που έπρεπε να καλυφθεί για να φανεί στοιχειωδώς γεμάτη από κόσμο, μας έλουσε κρύος ιδρώτας όμως υπήρχε ένας Λάμπης Χαραλαμπίδης που με το χιούμορ του μας έκανε γρήγορα να το ξεχάσουμε και να πέσουμε με τα μούτρα στην προετοιμασία της εκδήλωσης (ακόμη θυμάμαι ότι για πρώτη φορά στην ζωή μου είχα ανέβει σε ένα καλάθοφόρο του Δήμου για να τοποθετήσουμε τα πανό για την εκδήλωση μέσα σε έντονο κρύο και χιονόνερο στα άγρια χαράματα , χρειαζόταν σίγουρα πολύ τρέλα για να γίνει αυτό αλλά και πίστη στον αγώνα που κάναμε) αλλά και άλλες μεγάλες πλατείες όπως είναι οι κεντρικές πλατείες στην Λαμία, στην Λάρισα , στην Τρίπολη και πόσες άλλες.

Είχα την τύχη να επισκεφτώ κάποιες ξένες χώρες εκπροσωπώντας την Νεολαία ΚΟΔΗΣΟ και μου δόθηκε η ευκαιρία να γνωρίσω από κοντά την άποψη που οι ξένοι είχαν για τον Πρόεδρο Γιάγκο Πεσμαζόγλου. Ενδεικτικά θα μπορούσα να αναφέρω την πρώτη επίσκεψη νεολαίων στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο Στρασβούργο το '81 , όπου βέβαια η άποψη των Ευρωπαίων για τον Γιάγκο ήταν ότι αποτελούσε σημαντικό κεφάλαιο στο Ευρωπαϊκό γίγνεσθαι (ώστε το 1984 αν δεν υπήρχε η εκλογική αποτυχία , υπήρχαν σαφείς ενδείξεις ότι θα μπορούσε να προταθεί για Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου) , την επίσκεψη στην Λευκωσία, στην Σόφια και βέβαια στο Παγκόσμιο Φεστιβάλ Νεολαίων στην Μόσχα. Υπήρχαν άπειρες φορές όπου σε επαφές με ξένους νεολαίους προσπαθούσαμε να εξηγήσουμε γιατί υπήρχε αυτή η δυσαρμονία ανάμεσα στην εκλογική απήχηση του ΚΟΔΗΣΟ και της λαμπερής και φωτισμένης προσωπικότητας του Γιάγκου. Ήταν δύσκολο να εξηγήσεις γιατί αφού συμπαθούσαν τόσο πολλοί τις απόψεις του ΚΟΔΗΣΟ και εκτιμούσαν την προσωπικότητα και το ήθος του Γιάγκου, την ώρα της εκλογικής αναμέτρησης τελικά επέλεγαν διαφορετικά .

Όταν μετά την εκλογική αποτυχία στις Ευρωεκλογές του '84, ο Γιάγκος παραιτήθηκε από Πρόεδρος του ΚΟΔΗΣΟ, ήταν τεράστια η πίκρα όλων μας. Έτσι όταν ο Γραμματέας του κόμματος ο Μπάμπης Πρωτόπαπας ανέλαβε, με την βοήθεια όλων όσων παρέμειναν, να ηγηθεί της προσπάθειας να συνεχιστεί η λειτουργία του κόμματος , υπήρξε ένα σταυροδρόμι με διαφορετικές απόψεις . Παρόλο που θα περίμενε κανείς να δημιουργηθούν αντιπαλότητες ανάμεσα σε αυτούς που παρέμειναν και αυτούς που έφυγαν από το κόμμα, οι έντονες προσωπικές σχέσεις και το ήθος όλων δεν επέτρεψε να εμφανιστούν τέτοια φαινόμενα στο χώρο της Νεολαίας και στο κόμμα ευρύτερα. Αξίζει ιδιαίτερης προσοχής ότι οι διαφορετικές απόψεις σε ένα τέτοιο κρίσιμο θέμα δεν αντιμετωπίστηκαν βάρβαρα , δεν έγινε καμία «σφαγή» και βέβαια δεν έσπασαν την συντροφικότητα μεταξύ των ανθρώπων έστω και αν σαφώς υπήρξαν αντίθετες απόψεις που τελικά οδήγησαν σε διαφορετικές επιλογές. Έτσι φτάνοντας στις εκλογές του 1985 αποφασίστηκε η εκλογική συνεργασία του ΚΟΔΗΣΟ με την ΝΔ, απόφαση που οδήγησε μια σημαντική μερίδα στελεχών να αποχωρήσουν. Βέβαια εκείνη η προεκλογική εκστρατεία είχε σαφώς διαφορετικά χαρακτηριστικά και ιδιότητες. Έλλειπε η φλόγα και το πνεύμα που μας ένωνε όλους στα προηγούμενα χρόνια. Άλλωστε οι περιορισμένες ομιλίες του Μπάμπη Πρωτόπαπα είχαν οργανωθεί από έναν άριστο μηχανισμό αφού μέχρι ιδιωτικό αεροπλάνο είχε χρησιμοποιηθεί για να μας μεταφέρει στην ομιλία του στην Λήμνο. Μετά τις εκλογές του '85 διανύσαμε μια περίοδο όπου κυρίως οι προσωπικές σχέσεις αποτελούσαν τον συνδετικό κρίκο ώστε να παραμείνουν σε στοιχειώδη

λειτουργία οι κομματικές δραστηριότητες της νεολαίας μέχρι το '89 που αποφασίστηκε η συμμετοχή στον «ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ & ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ» και τελικά η αναστολή λειτουργίας του ΚΟΔΗΣΟ και η ενσωμάτωση του.

Ολοκληρώνοντας, θέλω να ευχαριστήσω τον Χάρη για την ευκαιρία που μου έδωσε να συμμετάσχω σε αυτή την συλλογή αναμνήσεων που πιστεύω ότι όλοι μας κρατάμε μια γλυκιά γεύση για όσα ζήσαμε ταυτόχρονα με την πίκρα για την κατάληξη αυτού του πολιτικού εγχειρήματος. Επίσης θέλω να αφιερώσω αυτές τις λίγες γραμμές για την νεολαία σε δύο ανθρώπους που έφυγαν από κοντά μας , σε ένα γλυκό παιδί που τόσο πρόωρα έφυγε για το μακρινό ταξίδι ,τον Αντώνη καθώς και στον αιώνιο έφηβο Σταμάτη .

Τέλος, θέλω να κλείσω εκφράζοντας την άποψη ότι είκοσι πέντε χρόνια μετά την ίδρυση του ΚΟΔΗΣΟ παραμένουν ανοικτά και επίκαιρα τα μεγάλα ζητήματα του κοινωνικού κράτους πρόνοιας και αλληλεγγύης , του εκσυγχρονισμού της ελληνικής οικονομίας και της διαφάνειας των κρατικών λειτουργιών καθώς και των ανοικτών δημοκρατικών κομμάτων που θα σέβονται στην αντίθετη άποψη παρόλες τις ψευδεπίγραφες διακηρύξεις και εξαγγελίες που εμφανίστηκαν τελευταίως. Και βέβαια πιστεύω ότι οι περισσότεροι Κοδησίτες παραμένουν ανέντακτοι εκτός κομματικών λειτουργιών, απλά γιατί δεν εκφράζονται από κανένα πολιτικό σχηματισμό .

Η ιστορία δεν επαναλαμβάνεται γιατί μπορεί να καταλήξει φάρσα ,ποτέ όμως δεν ξέρει κανείς τι μπορεί να μας επιφυλάσσει το μέλλον.....

Άρης Παπαδόπουλος

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1961 . Υπήρξε στέλεχος και ο τελευταίος Γραμματέας της Νεολαίας ΚΟΔΗΣΟ μέχρι την αναστολή λειτουργίας της. Ασχολήθηκε από πολύ νωρίς με την πληροφορική. Έχει εργαστεί σε διευθυντικές θέσεις σε εταιρείες πληροφορικής & τηλεπικοινωνιών. Πρόσφατα, με την συμμετοχή κατασκευαστικού ομίλου, ίδρυσε & διευθύνει μια εταιρεία τηλεπικοινωνιών. Από το 1989 ουσιαστικά παραμένει ενεργός πολίτης εκτός όμως κομματικής δραστηριοποίησης